

Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036

Spørsmål 76:

Hva er de beregnede klimagassutslippene og tap av natur og matjord i Nye Veier og Statens Vegvesens portefølje? Hva vil være kostnaden for å oppnå arealnøytralitet ved å kompensere for dette tapet være? Det bes om tall brutt ned på hvert enkelt prosjekt.

Svar:

Endringer i utslipp av CO₂ og arealinngrep følger vedlagt for Statens vegvesens planportefølje (nye store prosjekter prioritert for oppstart i planperioden) og for Nye Veiers portefølje, så langt som disse tallene foreligger.

Selv om transportvirksomhetene etter hvert har opparbeidet seg en god del erfaring med avbøtende tiltak og restaurerings- og kompensasjonstiltak, er det krevende å anslå en konkret kostnad for arealnøytralitet. Kostanden ved å kompensere naturtapet er vanskelig å angi både totalt sett og for de enkelte prosjektene.

En av grunnene til dette er at begrepet arealnøytralitet ikke er tydelig definert og standardisert i norsk samferdselssektor. Kompensasjonskostnadene vil dessuten erfaringsmessig variere stort fra prosjekt til prosjekt. Mengden areal som skal kompenseres, typer av areal, kvaliteten/verdiene på arealene, og tilgjengelighet av aktuelle kompensasjonsarealer varierer over tid og geografi. I dag kompenseres heller ikke alle arealer som berøres, kun den mest verdifulle naturen.

Ifølge naturmangfoldloven skal det kompenseres der det ikke er mulig å unngå, redusere eller avbøte skadene på natur som har særskilt beskyttelse. Inngrepet skal kompenseres med 4-10 ganger mer areal, avhengig av naturverdiene som nedbygges. Det er ikke klart hvordan man håndterer naturarealer som ikke har denne beskyttelsen. Det er ikke urimelig å tenke seg at forholdstall høyere enn 1:1 for kompensasjon også her.

Vedtatte endringer av veinormalene (særlig N100), og økt prioritering av drift og vedlikehold, på bekostning av store utbygginger, bidrar til å redusere presset på arealene fra transportsektoren i årene som kommer. Generelt vil økt fokus på bruk av tiltakshierarkiet i sektoren føre til redusert arealbruk. Naturnøytralitet vil oftest omfatte både å redusere inngrep i natur under planlegging og bygging av prosjektene, gjennomføring av avbøtende tiltak, og til slutt økologisk kompensasjon for alle eller deler av gjenstående naturinngrep. Det å redusere arealbruk som må kompenseres vil nesten alltid være å foretrekke. Kompensasjon vil må betraktes som en siste utvei.

Transportvirksomhetene har de siste årene drevet mye metodeutvikling for å kunne utarbeide arealregnskap og beregne klimagassutslipp fra arealendringer. Dette arbeidet vil fortsette i årene som kommer, og vil i fremtiden kunne gi grunnlag kostnadsanslag på en mer detaljert måte enn i dag.

Vedlegg til spørsmål 76 – tabeller

Endringer i utslipp av CO₂ og arealinngrep, nye store prosjekter prioritert for oppstart i planperioden, Statens vegvesen

Fylke(r)	Prosjekt/effektpakke	CO2 endret transport, drift, vedlikehold (75 år, direkte, tonn)	CO2 bygg/anlegg (direkte, tonn)	CO2 endret arealbruk (direkte, tonn)	Sum direkte CO2-utslipp (tonn)	Inngrep i verdifulle natur-områder (daa)	Jordbruksareal (daa)	Skog (daa)	Myr (daa)	Ferskvann (daa)
Nordland	E10 Nappstraumen-Å	-5 500	1 796	35 751	32 047	39	22	30	20	5
Vestland	E134 Bakka-Mo	-4 633	4 268	22 391	22 026	23	210	128	3	8
Akershus, Buskerud	E134 Dagslett-E18, Vikar	56 038	7 855	13 052	76 945	53	80	111	0	0
Buskerud, Telemark	E134 Saggrenda-Elgsjø	-22 753	28 261	70 129	75 637	219	0	855	22	3
Vestland	E16 Hylland-Sløyen	-14 680	9 020	1 500	-4 160	61	16	67	0	3
Buskerud	E16 Nymoer-Eggemoen	11 146	5 987	23 073	40 206	14	15	265	0	0
Akershus	E18 Retvet-Vinterbro	58 403	13 616	60 609	132 628	7	454	433	0	1
Møre og Romsdal	E39 Bjerkeset-Astad	12 365	2 431	18 864	33 660	27	228	99	0	3
Rogaland	E39 Figgjo-Ålgård	16 736	7 620	3 502	27 858		0			
Vestland	E39 Klakegg-Byrkjelo	-15 095	8 665	7 544	1 114	28	56	45	0	3
Vestland	E39 Ringvei øst, Vågsbotn-Klauvaneset	5 225	15 913	10 307	31 445	0	102	54	11	0
Rogaland	E39 Smiene-Harestad	32 129	4 380	19 874	56 383	0	398	23	0	1
Vestland	E39 Storehaugen-Førde	-59 625	11 281	63 422	15 078	99	176	37	130	1
Møre og Romsdal	E39 Volda-Furene	-17 975	7 381	2 825	-7 769	0	21	9	2	1
Finnmark	E45 Kløfta	-4 749	5 610	20 310	21 171	12	0	124	0	6
Finnmark	E6 Høybukta-Hesseng inkl. Langfordstrømmen bru	-15 219	1 963	16 480	3 224	105	0	222	0	
Troms	E6 Nordkjotsbotn-Hatteng	5 745	3 082	34 068	42 895	343	160	689	5	15
Troms	E6 Olderdalen-Langselett	636	4 201	15 144	19 981	18	93	267	10	2
Nordland	E6 Sommerset-Mørsvikbotn	-105 998	11 941	66 600	-27 457	668	36	681	34	4

Nordland	E6 Sørrelva-Borkamo	-685	1 502	42 579	43 396	52	20	264	4	5
Nordland	E6 Ulvsvågskaret	-49 746	5 588	105 544	61 386	49	17	1 043	139	2
Troms	E8 Flyplassstunnelen Tromsø inkl F2-lenka	930	0	1 366	2 296	5	3	10	0	0
Vestland	Fellesprosjektet Arna-Stanghelle (vei)*	-94 175	30 135	28 230	-35 811	17	66	323	0	4
Vestland, Møre og Romsdal	Rv. 15 Strynefjell	-17 198	24 097	6 286	13 185		0			
Akershus	Rv. 22 Glommakryssing	-37 214	3 448	6 046	-27 720	87	21	158	0	12
Buskerud	Rv. 291 Holmenbrua	-48 910	94	0	-48 816	18	0	0	0	0
Innlandet	Rv. 4 Grua-Roa	18 355	3 881	21 038	43 274	0	73	74	21	3
Vestland	Rv. 5 Erdal-Naustdal	-2 713	7 348	0	4 635		0			
Rogaland	Rv. 509 Kontinentalveien-Hagakrossen	1 039	1 979	6 523	9 541	0	13			
Buskerud	Rv. 7 Ørgenvika-Kittilsvik	-39 433	6 700	5 442	-27 291	0		58	0	3
Møre og Romsdal	Rv. 70 Vikansvingen-Kontrollplassen	-5 442	2 598	0	-2 844					
Finnmark	Rv. 94 Saragammen-Rypefjord	-1 758	2 059	0	301		0			
Sum		-344 754	244 700	728 499	628 444	1 944	2 280	6 070	401	84

* Det er gjort en beregningsteknisk fordeling av virkningene mellom vei og jernbane for fellesprosjektet Arna–Stanghelle. Denne fordelingen er svært usikker.

Endringer i utslipp av CO₂ og arealinngrep, Nye Veiers portefølje.

Fylke(r)	Prosjekt/effektpakke	CO2 endret transport, drift, vedlikehold (75 år, direkte, tonn))	CO2 bygg/anlegg (direkte, tonn)	CO2 endret arealbruk (direkte, tonn)	Sum direkte CO2-utslipp (tonn)	Inngrep i verdifulle naturområder (daa)	Jordbruksareal (daa)	Skog (daa)	Myr (daa)	Ferskvann (daa)
Akerhus, Innlandet	E16 Kongsvinger-E6					24	826	1 811	21	66
Buskerud	E16 Skaret-Hønefoss									
Agder	E18 Arendal-Grimstad	155 200	20 137	69 587	244 924	10	137	729	1	11
Agder, Telemark	E18 Tvedestrand-Bamble	214 042	41 223	241 663	496 928	39	89	2 913	49	95
Agder	E18 Ytre ringvei	85 385	22 897	1 516	109 798	0	0	4	0	0
Agder, Rogaland	E39 Lyngdal-Ålgård	-321 627	130 229	304 048	112 650	674	2 147	2 306	168	746
Agder	E39 Mandal-Lyngdal									
Innlandet	E6 Moelv-Øyer	112 153	6 095	17 196	135 444	19	98	240	0	174
Trendelag	E6 Selli-Asp						0	1 009	24	17
Trendelag	E6 Ulsberg-Melhus	195 719	51 946	225 609	473 274	244	1 196	1 818	59	137
Innlandet	E6 Øyer-Otta	92 145	9 290	39 772	141 207	87	153	567	0	13
Trendelag	E6 Åsen-Steinkjer	162 855	35 629	99 457	297 941	51	1 206	378	29	22
Møre og Romsdal, Innlandet	E6/E136 Otta-Dombås-Vestnes						0			
Vestland	Rv. 13 Skare-Sogndal						0			
Innlandet	Rv. 25 Hamar-Løten	30 797	7 386	21 047	59 230	0	341	88	0	1
Innlandet	Rv. 4 Hunndalen-Mjøsbrua	49 759	15 017	36 375	101 151	45	136	523	0	32
Sum		776 428	339 849	1 056 270	2 172 547	1 173	6 329	12 386	351	1 304